

I enkelte deler av landet blir annenhver ledig prestestilling besatt av en utlending. Noen lokkes til Norge av lønnsbonus. Andre er glad for at de hele tatt får være prest.

Prestene er de nye jordbærplukkerne

UTENLANDSKE PRESTER

ARNFINN MAUREN

Null søkere. Ny utlysning. Men fremdeles ingen søkere. Flere menigheter rundt omkring i landet har erfart at norske prester ikke føler seg kallet til å dra hvor som helst. Men slik bøndene har importert jordbærplukkere, industrien har hentet sveisere og byggebransjen har fått tak i snekkere, har presteoverskudd i flere naboland bidratt til å fylle mange av jobbene.

– Det er vanskelig å få jobb som prest på Island, forteller Brynja Vigdis Thorsteinsdottir (38).

Etter fem år på jobb jakt på Island – uten hell – tok hun for halvannet år siden beslutningen om å dra til Norge. Hun hadde et søkenbarn i Oppdal, og søkte den ledige sognepreststillingen i Lønset og Fagerhaug menigheter. Det var Nidaros bispedømme glad for. Ingen andre søkte på jobben.

– Utenlandske prester har vært avgjørende for at vi har en prestedekning som er forsvarlig. Uten dem ville vi hatt alvorlige problemer med å betjene alle lokalsamfunn, forteller seksjonsleder Steinar Skomedal i Nidaros bispedømme.

I 2009 var prestemangelen så stor i trøndelagsfylkene og de tre nordligste fylkene at kirkedepartementet bevilget to millioner kroner for å lokke prester til ubesatte stillinger. Det ble blant annet fristet med 80 000 kroner i engangsbeløp til prester som tok stillinger det var vanskelig å få søkere til. Siden er 17 prester blitt tilsatt i Trøndelag – halvparten av dem fra utlandet.

– Men pengene var ikke avgjørende for at jeg tok jobben, understreker Thorsteinsdottir.

Vil være prest

Ønske om jobb, det å få lov til å være prest og utøve det yrket de har utdannet seg til, er det som fører de fleste utenlandske prestene til Norge. Dette kommer frem i en

Fakta

Prestene i Norge

- De utenlandske prestene utgjør ca. 5 prosent av de totalt ca. 1500 prestene som er ansatt i Den norske kirke.
- Ved utgangen av 2011 var det tilsatt 1335 prester i bispedømmene. Det var 20 stillinger flere enn året før, men fem færre enn i 2008.
- I tillegg til de 1335 ordinære prestestillingene var det ved siste årsskiftet 160 pensjonister i midlertidige tilsetningsforhold. Det var 55 flere enn året før.
- I fjor ble 56 prester ordinert. Det er det høyeste tallet siden 2007 og ni flere enn i 2010.
- Andelen kvinner i presteyrket har økt kraftig de siste årene. I 2005 var den ca. 10 prosent, nå nærmer andelen seg 30 prosent.

Kilde: Kirkedepartementet/Presteforeningen

➤ Ingen har ytret noe negativt om meg eller min bakgrunn. Tvert imot føler jeg at lokalbefolkningen er takknemlig for at jeg er her.

Brynja Vigdis Thorsteinsdottir

fersk undersøkelse blant 50 utenlandske prester som Presteforeningen har gjennomført. 70 prosent av de spurte prestene setter arbeidssituasjonen i hjemlandet som en av de to viktigste årsakene til at de søkte seg til Norge. Lønnen var ikke viktigst for noen av dem.

– Dette er en del av globaliseringen som vi ser også innenfor andre yrker. Når godt utdannede personer har problemer med å få seg jobb i eget land på grunn av overbemanning, ser de mot land der det er behov for kompetansen deres, sier forsker Ida Marie Høeg ved Stiftelsen Kirkeforskning (KIFO).

I Norge er det et marked for dem, fordi norske prester trekkes mot byene. Mens prestestillinger i Oslo kan ha over 20 søkere, har det i enkelte distrikter vært nærmest umulig å få en eneste norsk prest til å søke.

– Det er egentlig nok utdannede prester i Norge, men av ulike grunner har en del av dem valgt å jobbe utenfor Kirken fremfor å ta prestejobber. Det er derfor grunn til å stille spørsmål om bispedømmene har gjort det attraktivt nok å være prest i utkantdistrikter, sier leder i Presteforeningen, Gunnar Mindestrømmen.

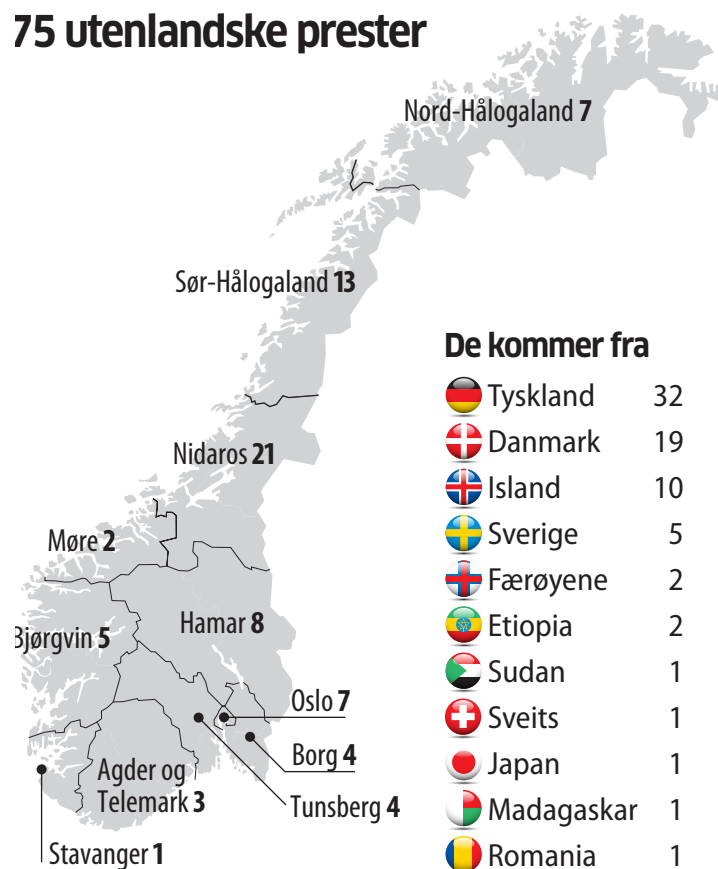
Utfordringer

Presteforeningen er likevel positiv til «presteinnvandringen» og beskriver økningen i antall utenlandske prester som en berikelse. Men samtidig mener prestenes fagforening at bispedømmene bør være oppmerksomme på utfordringene. Ikke minst er det en begynnende diskusjon blant prestene om hvor mange utenlandske prester det bør være i samme prosti – for å unngå at det for eksempel utvikler seg en «tysk kultur».

– Det er viktig at den kulturen prestene skal jobbe i er representert i prestekollegiet, mener Mindestrømmen.

Undersøkelsen blant de utenlandske prestene avdekker også at mange – rundt 40 prosent – synes at de ikke fikk den oppfølgingen de hadde behov for fra arbeidsgiveren sin. De hadde ønsket både

75 utenlandske prester

De kommer fra

	Tyskland	32
	Danmark	19
	Island	10
	Sverige	5
	Færøyene	2
	Etiopia	2
	Sudan	1
	Sveits	1
	Japan	1
	Madagaskar	1
	Romania	1

bedre arbeidsveiledning, språkopplæring og kulturkjennskap. Over halvparten av prestene svarer også at det er vanskelig å skape et sosialt nettverk. Overfor Aftenposten sier også flere av prestene at de lett får en merkelapp på seg, som den «tyske presten» eller «den danske presten».

– Det er nok fordi nordmenn ikke er vant til å forholde seg til prester med en annen nasjonalitet. Men det er bare et spørsmål om tilpasning og tid før det endrer seg – slik det har gjort innenfor andre yrkesgrupper, mener forsker Ida Marie Høeg.

Må kunne språket

For noen menigheter og prester har tilpasningen vært tøff. Islandsk Brynja Vigdis Thorsteinsdottir tok jobb i et sogn der forgjengeren – som kom fra Sierra Leone – ble sykmeldt og til slutt forlot Oppdal etter at han møtte motstand i lokalbefolkningen. Men hun mener oppdalingene har lagt

den saken bak seg.

– Det er aldri noen som har sagt til meg at de heller ville hatt en norsk prest. Ingen har ytret noe negativt om meg eller min bakgrunn. Tvert imot føler jeg at lokalbefolkningen er takknemlig for at jeg er her, forteller hun. Det er imidlertid en faktor som må være på plass, ifølge Thorsteinsdottir, for at en utenlandsk prest skal lykkes i jobben i Norge. Det er språket.

Etter bare halvannet år i Norge har hun allerede et tydelig trøndersk tonefall. Men slik var det ikke de første månedene. Da følte hun at hun snakket norsk som en treåring. Men Thorsteinsdottir fikk aldri noen tilbakemeldinger på at menigheten ikke forsto henne. Et lite hint fra en kollega fikk hun likevel, etter hennes tredje gudstjeneste.

– Han visket meg forsiktig i øret at jeg måtte si Den Hellige Ånd, ikke Den Hellige And.

arnfinn.mauren@aftenposten.no

Islandske Brynja Vigdis Thorsteinsdottir måtte dra til Oppdal for å få den prestjobben hun hadde ønsket seg. Liturgien er forskjellig. Og salmene. FOTO: MARI VOLD

→ Fortsettelse på neste side.

← Fortsettelse
fra forrige side.

Snåsa ble bønnehørt

Ole Vinther (32) fra Danmark, sogneprest i Snåsa

Etter fire resultatløse utlysninger og halvannet år uten prest, ble prestekjakt i Snåsa inkludert i kirkebønnene i Trøndelag. På femte forsøk kom dansken Ole Vinther.

– Jeg merker at det har vært et savn at bygda har vært uten fast prest så lenge. Det har vært mange som har kommet bort til meg og sagt at det er godt å se lys i prestegården. Familien er blitt tatt godt imot av folket her.

– Hvorfor brøt du opp fra Århus, den nest største byen i Danmark, og flyttet til en jordbrukskommune i Norge med 2000 innbyggere?

– Sommeren 2009 var jeg akkurat ferdig med studiene, og jeg ønsket å komme meg i jobb så fort som mulig. Jeg ville også ut på landet, og skjønnte at det var gode muligheter for å få en god stilling i Norge. Derfor søkte jeg stillingen i Snåsa, og bare noen få måneder etter at studiene var avsluttet var jeg på plass her.

– Hvordan er jobbmulighetene for nyutdannede prester i Danmark?

– Det er flere søkere til de ledige prestestillinger der enn det er her i Norge. Det ville trolig ha gått ett til to

Fra Danmark. Ole Vinther forteller at mange har kommet bort og sagt at det er godt å se lys i prestegården. FOTO: MARI VOLD

år før jeg hadde fått meg en jobb.

– Du er kommet til hjembygda til Snåsamannen Joralf Gjerstad. Hvordan opplever du ham?

– Det er jo flott at noen

forsøker å hjelpe folk med det man har og kan. Det skaper jo litt oppmerksomhet, og jeg får noen henvendelser som jeg ellers ikke ville ha fått.

Kommet til Norge for å bli

Nadine Schmahl (36) fra Tyskland, kapellan i Skien menighet

Nyutdannede tyske prester sliter med å få jobb. Derfor tok Nadine Schmahl valget allerede som student: Hun ville bli prest i Norge.

– I Tyskland er det vanskelig å få jobb som prest. Mange som har teologiutdannelse har derfor andre jobber, innen skolevesen eller rådgivning.

– Hva ble avgjørende for at du kom til Norge?

– Jeg var her ett år som utvekslingsstudent. Da ble jeg klar over at det trolig ville bli lettere å få seg jobb her enn hjemme i Tyskland. Jeg dro tilbake, fullførte studiene mine i Tyskland og bestemte meg for å reise til Norge. Etter avsluttende utdanning ved Menighetsfakultetet fikk jeg kapellanjobben i Skien.

– Hva er den største forskjellen mellom å være prest i Tyskland og i Norge?

– Arbeidsbelastningen her i Norge er mindre. I Tyskland har vi ikke kirkeverger. Derfor faller en god del forvaltningsarbeid på presten.

– Er det noe du gjerne skulle vært foruten – som tysk prest i Norge?

– Jeg blir litt lei av at alle spør meg om hvorfor jeg kom hit til landet. Jeg har

Fra Tyskland. Nadine Schmahl synes det er mindre arbeidskrevende å være prest i Norge. FOTO: STIG B. HANSEN

lyst til å være bare prest, ikke hun tyske presten. Men jeg er blitt godt mottatt, trives og er kommet for å bli.

– Hvordan går det å forrette i en gudstjeneste på

et annet språk enn ditt eget morsmål?

– Det har gått bra. Mange i menigheten sier at de skjønner meg bedre enn min forgjenger. Hun kom fra en annen kant av Norge.

Fikk et kall om å dra til Norge

Nobukazu Imazu (40) fra Japan, ungdomsprest i Fitjar

Den første japanske presten i Den norske kirke sendte mange søknader før han fikk prestestillingen han ønsket seg.

– Det var noe nytt å få en søknad fra en japaner. Derfor var det nok mange menigheter som ble usikre. Men på Fitjar er jeg blitt godt mottatt, spesielt av ungdommene. Her føler jeg at jeg er prest og ikke han «japanske presten».

– Men hvorfor blir en japaner prest i Norge?

– Det var en lang prosess. Jeg var interessert i Norge og fikk først kontakt med en norsk misjonær i Kobe. Jeg ble kristen og døpt i 1993. Et år senere begynte jeg på folkehøgskole i Norge. I møtet mitt med nordmenn opplevde jeg at mange ikke var så bevisste i sitt forhold til kristendommen. Da fikk jeg et kall om å bli misjonær her.

– Hvordan ble misjonærkallet mottatt?

– Ikke så positivt. Folk både fra Norge og Japan mente at Norge er et kristent land som ikke trenger misjonærer. Jeg holdt da på å gi opp men jeg klarte likevel ikke å slå meg til ro med dette. I 1998 kom jeg tilbake til Norge etter tre års opphold i Japan og be-

Fra Japan. Nobukazu Imazu opplever at mange synes det er rart at han vil misjonere i Norge. FOTO: SEAN MELING MURRAY

gynte å studere teologi i Oslo. I 2005 var jeg ferdig og etter å ha jobbet en tid i Frikirken i Ørsta fikk jeg jobb i Den norske kirke – som ungdomsprest på Fitjar.

– Hva mener familien din i Japan om valget ditt?

– Det har ikke vært så lett for dem å forstå, men de er meget stolt av meg som prest i Norge nå.

Måtte halvere gudstjenesten

Desalegn Ayana (39) fra Etiopia, vikarprest i Rødtvet kirke, Oslo

Etter flere år som frivillig og pastor i den etiopiske menigheten i Oslo, hoppet Desalegn Ayana over til Den norske kirke og ble vikarprest i Rødtvet kirke.

– Det har vært lærerikt, og det har jo vært en omstilling for meg. Det er jo en del forskjeller mellom tradisjonene i den norske og den etiopiske kirken.

– Hva er den største forskjellen?

– En av forskjellene er lengden på gudstjenesten. I Etiopia er vi vant til at gudstjenesten varer i minst to timer, og presten preker gjerne i nærmere en time. Her må jeg være kortere, og kanskje også litt mer forsiktig med hva jeg sier.

– På hvilken måte?

– I Etiopia forkynner vi slik som det står i Bibelen. I Norge er også Bibelen sentral, selvsagt. Men her må jeg ta mer hensyn og forstå den ut ifra den tiden vi lever i.

– Hvorfor valgte du likevel å melde overgang til Den norske kirke?

– Det var den eneste veien å gå. Derfor begynte jeg på norskopplæring i 2006 og ble ferdig på Menighetsfakultetet i fjor. Jeg ønsket å være mer til stede i det norske samfunnet, ikke

Fra Etiopia. Desalegn Ayana må være mer forsiktig med hva han sier nå. FOTO: STIG B. HANSEN

bare jobbe blant etiopiere. **– Har din inntreden i Rødtvet kirke ført til at flere etiopiere eller andre ikke-etniske norske har funnet veien dit?**

– Ikke så mange, ennå.

Men jeg håper jeg kan bidra til at det blir flere.